

Lähetysseuran kehitysyhteistyö Senegalissa

Opetushanke kansallisilla kielillä

Senegalissa lukutaitoprosentti (yli 10-vuotiaat) on yhä alhainen ollen vain 45. Keskimäärin 80 % lapsista aloittaa koulun, mutta kuitenkin vain hieman yli puolet lapsista saa alakoulun suoritetuksi. Tyttöjä tarvitaan kotitöissä, eikä heidän koulunkäyntiään pidetä tärkeänä. Vanhemmat eivät tiedosta koulunkäynnin merkitystä. Myös teiniraskaudet ja lapsiavioliitot ovat syynä monen tytön koulun keskeytymiselle. Poikia puolestaan tarvitaan karjaa paimentamaan tai heidät lähetetään uskonnollisiin koraanikouluihin. Suuri osa kouluista on köyhiä maaseutukouluja, joissa ei useinkaan ole tarjolla opiskelumateriaaleja ja opetuksen taso on heikkoa sekä oppimisympäristö turvaton. Esikoululuokkia on yleisesti tarjolla vain kaupungeissa. Fatickin alueella esiopetusta tarjotaan erittäin vähän ja lasten omalla äidinkielellä sitä ei järjestetä lainkaan. Esikoulua käyvien osuus 3–5-vuotiaista lapsista koko Senegalissa on vain 16 %. Koulujärjestelmä on Senegalissa kokonaan ranskankielinen, mutta äidinkielen opetuksen tärkeydestä puhutaan koko ajan enemmän. Myös ensimmäinen pilottihanke äidinkielen opetuksen mahdollistamiseksi on alkanut Senegalin valtion ja USAID:n yhteistyönä syksyllä 2017. Äidinkielen esiopetus tukee lasten oppimisvalmiuksia perusopetuksessa. Kouluttautuminen on tehokas keino taistella köyhyyttä vastaan ja ihmisoikeuksien puolesta.

Hankkeen päämääränä on kohottaa kansallisten kielten asemaa oppimisen kielenä ja lisätä mahdollisuuksia oppimiseen omalla äidinkielellä. Lasten ja aikuisten oikeutta laadukkaaseen äidinkielen opetukseen laajennetaan hankkeen avulla. Lasten osalta tavoitteena on äidinkielen esiopetuksen myötä tarjota heille paremmat eväät oppimiseen ranskankieliseen perusopetukseen siirryttäessä. Äidinkielen esiopetuksen avulla tavoitellaan myös asennemuutosta vanhempien ja viranomaisten parissa äidinkielen opetuksen arvostuksen nostamiseksi, jotta tulevaisuudessa osa perusopetuksestakin voitaisiin toteuttaa äidinkielellä. Aikuisten toiminnallisen lukutaito-opetuksen tavoitteena on parantaa lukutaidottomien naisten yhteiskunnallisia osallistumismahdollisuuksia ja laajentaa heidän elinkeinomahdollisuuksiaan. Myös luku-, kirjoitus- ja laskutaidon tarjoaminen koulujärjestelmän ulkopuolelle jääneille nuorille tytöille on tavoitteena aikuisten opetuksessa. Sereerenkielisen sanakirjan tekeminen osana hanketta vahvistaa yhden kansallisen kielen akateemista asemaa ja mahdollistaa sen käyttämisen opiskelussa myös laajemmin. Sereeren kielellä ei ole saatavissa sanakirjaa eikä kieltä ole käytetty virallisissa kouluissa opetuskielenä. Dakarin yliopiston kanssa yhteistyössä tehtävä sanakirja vahvistaa kielen asemaa akateemisena kielenä ja lisää kielen arvostusta.

Toteuttava kumppani on Senegalin luterilainen kirkko (ELS).

REVES Länsi-Afrikan vertaisoppiminen

REVES Länsi-Afrikan vertaisoppiminen -hanke pyrkii vahvistamaan Länsi-Afrikan kansalaisyhteiskuntia tuomalla yhteen kaksi samankaltaisten kysymysten ja olosuhteiden parissa työskentelevää kehitysyhteistyöhanketta eri maista. Hankkeessa ovat mukana Luterilaisen Maailmanliiton Mauritanian ICDP-hanke (Integrated Community Development Program) sekä Senegalin luterilainen kirkko PROSAF II -hankkeellaan. ICDP-hankkeen tavoitteena on väestöllisesti ja kulttuurillisesti monimuotoinen Mauritanian väestö, joka eläisi rauhanomaisesti ja ihmisarvoa kunnioittaen suvaitsevassa, oikeudenmukaisessa ja demokraattisessa yhteiskunnassa. Senegalissa PROSAF II -hankkeen tavoitteena on Foundiougneen alueen väestön elinolosuhteiden ja erityisesti ruokaturvan paraneminen, toimeentulomahdollisuuksien laajeneminen ja ympäristönsuojelun vahvistuminen. Työssä huomioidaan marginaalisessa asemassa olevat ihmisryhmät.

Näiden kahden hankkeen välille on luotu keskinäisen osaamisen kasvattamisen ja vertaisoppimisen komponentti, jonka tavoite on tukea kumppaneita hanketoteutuksessa, vahvistaa kumppaniorganisaatioiden ammattitaitoa ja asiantuntijuutta, jakaa hankkeissa löydettyjä hyödyllisiä innovaatioita ja käytänteitä maasta toiseen sekä vahvistaa globaalien etelän kansalaisyhteiskunnan toimijoiden keskinäistä verkottumista ja yhteistyötä. Yhteinen oppiminen tapahtuu muun muassa vierailujen, työntekijä- ja ruohonjuuritason toimijavaihdon sekä yhteisten ja kumppaneiden toisilleen tarjoamien koulutusten sekä yhdessä toteutetun hankeseurannan kautta.

Mauritanian väestöstä lähes puolet elää köyhyysrajan alapuolella. Ilmastonmuutos näkyy vuosittaisina ääri-ilmiöinä, jotka kurjistavat tilannetta entisestään. Maa tunnetaan myös orjuusongelmastaan: yhä yli 40 000 ihmistä elää orjuudessa ja entisiä orjia syrjitään. Myös poliittinen epävakaus ja ihmisoikeusloukkaukset pitävät yllä köyhyyttä. Braknan ja Hodh El Chargin väestöstä yli puolet elää köyhyydessä ja pääkaupunki Nouakchottissakin noin 30 %. ICDP-hankkeessa kehitetään yhteisöjen katastrofivalmiutta, tuetaan toimeentulon kehitystä koulutuksilla ja pienluotoilla ja tehdään vaikuttamistyötä tasa-arvoisemman yhteiskunnan saavuttamiseksi ja haavoittuvimpien ryhmien ja yhteisöjen tukemiseksi.

Foundiougneen alue on syrjäistä ja köyhää aluetta ja väestön ruokaturva on uhattuna vähäisten toimeentulomahdollisuuksien takia. Naisten rooli perheen ruokataloudessa on merkittävä, ja erityisesti naiset kaipaavat koulutusta kotipuutarhojen tuottavuuden lisäämisestä. Maaperä on voimakkaasti suolaantunut ja köyhtynyt ja puusto vähäistä. Sadekaudella vettä saadaan yleensä runsaasti, mutta sitä ei hyödynnetä pidemmällä aikavälillä ja valtaosa vedestä valuu hukkaan. Vammaispalveluja ei alueella juurikaan ole, ja muukin sosiaali- ja terveyssektorin infrastruktuuri on riittämätön. PROSAF II -hankkeessa kohennetaan maatalouden tuottavuutta vesihuollon, maatalous- ja ympäristökoulutuksen ja koeputarhojen avulla sekä parannetaan naisten ja vammaisten henkilöiden toimeentuloa ja pääsyä laadukkaaseen terveydenhuoltoon. Kouluverkko alueella on tyydyttävä, ja hankkeessa sitä hyödynnetään ympäristökasvatuksen laajentamisessa.